

JÖRDÉRKERJ

-ÁCIÓ, KÁCIÓ, AKÁCIÓ...-

SZ

Ü

N

I

D

Ö

Kalendárium

- Június - Apáczai Csere János

Ügyeskedj!

- Gondolkozz! Oldd meg!

Természetrájk

- Katicabogár, ibolya

Információk

- Mit? Hol? Mikor?

Mese

- Rózsa, Százsorszép,
Gyöngvirág

Lovagi torna

- A Kétségek barlangja

Egy évesek lettünk...

Talán emlékeztek arra a tavaly júniusi napra, mikor először kezetekbe foghattátok a Tündérkert című máltai játszótéri lapot. Bizony hosszú út vezetett el addig, hogy álmunk - egy saját, rólunk és nekünk szóló, ingyenes újságról - valóra válhatott. De sikerült, s elmondhatjuk, hogy azóta minden hónapban ezer példányban megjelenik a lap, mely mind az öt budapesti máltai játszótérről hírt ad nektek, olvasóknak.

Az újságban nemcsak a tereink időszakos és állandó programjairól szerettünk volna (és szeretnénk) írni, hanem olyan eseményekről és véleményekről, melyek az újságolvasó számára is gondolatébresztők lehetnek. Külön köszönet azoknak a gyerekeknek, akik rajzaikkal színesebbé tették/teszik lapunkat!

Nemsokára néhány rovat más köntösbe öltözik (bizonyos változások már most is láthatók), és új témákkal is kívánunk foglalkozni. S mivel szeretnénk, hogy számotokra még érdekesebb legyen az újság, ezért ha van ötletetek, küldjétek el bátran: adjátok le a játszótéri irodákban!

Boldog születésnapot, Tündérkert!

Kedves Olvasó!

Júniusi számunkban a katicabogárral és az ibolyafélékkel ismerkedhetsz meg közelebről.

A **katicabogarak** hossza 1,5 mm - 12 mm, színezetük különböző, rendszerint fénylő színek (narancs, vörös, sárga, fekete). Körülbelül egy évig élnek.

Bár a katicabogár a világ minden részén honos, nagy számban rendszerint Európa és Észak-Amerika mérsékelt égövi vidékein fordul elő. Különösen nagy számban találhatók olyan területeken, ahol az ember megváltoztatta a környezetét, például elvadult kertekben, védett növényi kultúrákban. Ezeken a helyeken sok a katicabogarak fő táplálékát képező levéltetű.

A katicabogarak minden évszakban előfordulnak, de mivel testhőmérsékletük változó és a tél átvészelésére gyakran nagyobb csoportokban, védett helyeken rejtőznek, csak a melegebb hónapokban figyelhetjük meg őket. Télen leginkább a hétpettyes katicabogarat láthatjuk, amely rejtőzködés nélkül telel át.

A legtöbb katicabogár tavasszal vagy nyáron párzik, ezt követően a nőstény egy csomóba rakja le petéit (ezek száma fajonként eltérő: 3-300 db). Rendszerint adagonként helyezi el őket, lehetőleg minél közelebb egy levéltetű kolóniához. A lárvák 5-8 nap múlva

kelnek ki, teljes kifejletségük elérése 10-15 napot vesz igénybe. Ezalatt 350-400 levéltetvet fogyasztanak el. Ezután bebábozódnak és a teljes fejlődésüket 4-7 hétig tart. Így egy nyáron több generáció is kialakulhat.

Amennyiben a katicabogarat támadás éri, reflexes vérzés megindításával védekezik. Ilyenkor lábízei közül "vért" (hemolimfa) folyat ki. Ez a vér kellemetlen anyagot - coccinellint - tartalmaz, ami távol tartja a hangyákat és a madarakat.

Az **ibolyafélék** lágyszárú, zigomorfa virágú növények családjába tartoznak az ibolyák és az árvácskák. Kora tavasszal nyílik az erdőben az illatos ibolya jól ismert, kedves virágunk, sokfelé szőnyegként borítja az erdők alját. Később virágzik a kék ibolya, ennek kerti változata a pármai ibolya, és az erdei ibolya. A régi divatú, egyszerű és telt, különböző árnyalatú kék, rózsás, lila és fehér virágú kerti fajták igen változatosak, de nehezen tarthatók fenn egy tenyésztésben. Amiket csokorba kötve a virágosnál láthatsz, azokat általában üvegházban hajtatták, ezek gyakran illat nélküli fajták.

Kati és Orsi

Június- Nyárelő, Szent Iván hava

Épp egy esztendeje, hogy az első ját-szótéri újságunk megjelent. S így Kalendárium rovatunk is mind a 12 hónap fontosabb szokásait, jellemzőit ezen esztendő alatt elmesélte már. Ezért arra gondoltam, kicsit térjünk el a megszokott formától, tartalomtól. Mostantól minden hónapra kereselek nektek egy híres embert (aki annak a hónapnak a szülötte), s róla fogok picit bővebben írni.

Június híres szülöttje **Apáczai Csere János** (tudós, pedagógus), aki 1625 június 10-én egészen családgyermekként látta meg a napvilágot. Az elemi iskolát szülőfalujában (Apácán), középfokú tanulmányait Kolozsváron végezte. 1643-tól a gyulafehérvári főiskola hallgatója, ahol tanítója (Bisterfeld János) az enciklopédikus tudás megszerzésére ösztönözte. 1648-tól - a református egyház ösztöndíjasaként - tanulmányait hollandiai egyetemeken folytatta. Megismeri Ramus és Descartes filozófiáját, majd 1651-ben ő lesz a karderwijki egyetem első doktora. Teológiai disszertációjának tárgya az első ember bűnbeesése. Külföldön is hazáját szolgálta. Ott írta első nemzeti nyelvű enciklopédiánkat („Magyar Encyclopaedia” címmel), mely 1655-ben jelent meg Utrechtben. Ekkor Apáczai már újra Erdélyben volt, családjával hazatért. A gyulafehérvári, majd később a kolozsvári kollégium tanára volt.

Tervei között szerepelt egy magyar akadémia felállítása, de ennek eszmei alapkövetésénél tovább nem juthatott. Tüdőbajban halt meg 34 éves korában.

Műveiben holta után is él az ember.

Apáczai külön érdeme, hogy az általa tárgyalt tudományterületeken magyar szak kifejezéseket használt. Így, a latint elhagyva a magyar nép széles körei számára kívánta hozzáférhetővé tenni a tudást.

„Azok közül - vallotta -, akik a magyar ifjúságnak dolgát a tanulásban elémózdíthatják, legkisebb vagyok, de a szándékomra nézve, melylyel ugyane célnak elérésére irányosak, nincs, aki rajtam kifogjon.”

Úgy gondolom, Apáczai Csere János a hazai tudományosság és nevelésügy úttörőjeként olyan példát mutathat mindannyiunknak, amiből erőt meríthetünk.

Márti

Jeles napok:

- Június 1.: A meteorológiai nyár kezdete
- Június 2.: Pedagógus nap (június első vasárnapja)
- Június 5.: Környezetvédelmi Világnap
- Június 16.: A megbékélés napja (Nagy Imre emlékére)
Apák napja
- Június 21.: Nyári napforduló (ilyenkor leghosszabb a nappal)
- Június 23.: Olimpiai nap
- Június 26.: A kábítószerfogyasztás elleni küzdelem nemzetközi napja

Vallási ünnepek:

- Június 2.: Úrnapja
- Június 10.: Szent Margit vértanú ünnepe
- Június 13.: Páduai Szent Antal napja
- Június 24.: Szent Iván napja
Keresztelő Szent János próféta napja
- Június 29.: Szent Péter és Pál apostolok ünnepe

Rózsa, Százsorszép, Gyöngyvirág

Volt egyszer, hol nem volt, volt egyszer egy öreg királyné és annak három lánya: a büszke Rózsa, a hiú Százsorszép és a szelíd Gyöngyvirág.

Egy napon kürt szólalt meg a palota előtt, s amikor a strázsa félrehúzta a reteszt, és kitárta a kaput, daliás királyfi vágtatott be tüzes paripáján az udvarra. Ott leszállt a nyeregből és nagy tisztelettel a királyné elé járult.

- Mi a neved és mi járatban vagy nálunk? - kérdezte tőle az öreg királyné.

- Az én nevem Rezeda, és azért keltem vándorútra, hogy feleséget keressek, méghozzá olyat, akinek jó a szíve. Apám igen-igen öreg már, szívesen megosztaná velem az uralkodás gondját, csak arra vár, hogy megházasodjam.

- Boldogan elfogadnálak vejemnek, mert látom, derék legény vagy - felelt a királyné. De nekem nem egy lányom van, hanem három: Rózsa, Százsorszép és Gyöngyvirág. Melyiket választod a három közül?

- Én azt, felséges királyné, amelyik téged a legjobban szeret. Mert aki az édesanyját szereti, annak jó a szíve - válaszolta Rezeda királyfi.

A királynénak tetszett a felelet. Elbújtatta hát Rezedát a selyem függöny mögé, és beszólította a három királylányt, hogy próbára tegye őket. Rózsának megparancsolta, hogy szőjön számára új palástot, amit a vállára boríthat. Százsorszépnek ollót adott a kezébe, hogy meleg bársonyból új ruhát szabjon neki, mert a régiben már fázik arany trónusán. Gyöngyvirágnak pedig

meghagyta, hogy kényelmes, puha papucsot készítsen, mert ezüst cipője feltörte öreg lábát. A három királyleány tüstént hozzákezdett a munkához.

Rezeda királyfi a függöny mögül figyelte, mint jár Rózsa kezében a vetélő, hogy csattog Százsorszép ollója, hogy csillan meg minden öltésnél Gyöngyvirág ujjai között a tű, de azt is észrevette, hogy Rózsa titkon a tenyerébe ásít, Százsorszép lopva a szemközti gyémánttükörbe pillant, csak Gyöngyvirág tűje jár szorgalmasan. Figyelte a királyné is a lányokat, s egyszer csak megkérdezte:

- Ki szeret engem legjobban közületek lányaim?

Alighogy ezt kimondta, Rózsa máris lecsapta a vetélőt, odaszaladt hozzá, átölelte, és így kiáltott:

- Én úgy szeretem édesanyámat, hogy mindig csak ölelni kívánnám! Százsorszép se volt rest, eldobta az ollót, fürgén a királynéhoz futott és csókokkal borította két kezét, arcát.

- Én annyira szeretem édesanyámat - bizonygatta -, hogy sohasem unnam meg csókolgatni.

A két nővér csodálkozva látta, hogy Gyöngyvirág nem mozdul a helyéről, meg sem szólal, hanem tovább öltöget szorgosan.

- Hát te így szereted anyánkat? - kérdezték tőle gúnyosan. - Talán a szádat is összevarrtad tüvel, hogy nem tudsz egy szót sem szólni?

- Nincs most időm a beszédre - felelt a legkisebb királyleány csendesen, anélkül, hogy munkájából felpillantott volna. - Sietek, hogy minél hamarább elkészüljek, ne törje sebesre a cipő édesanyám lábát.

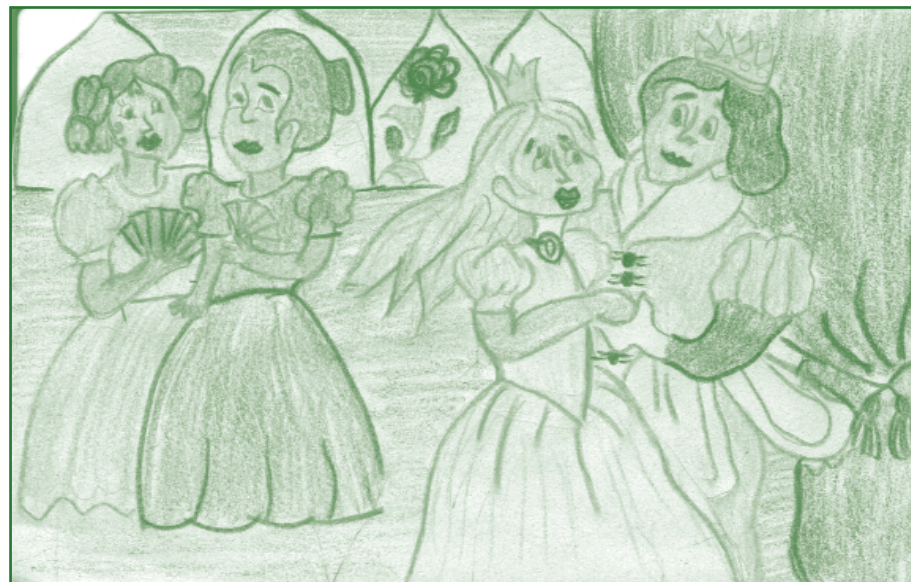
A királynénak könny szökött a szemébe, és így szólt:

- Te szeretsz engem legjobban, édes Gyöngyvirágom. Mert szépen szólni könnyű, de fáradozni azért, akit szeretünk, sokkal nehezebb.

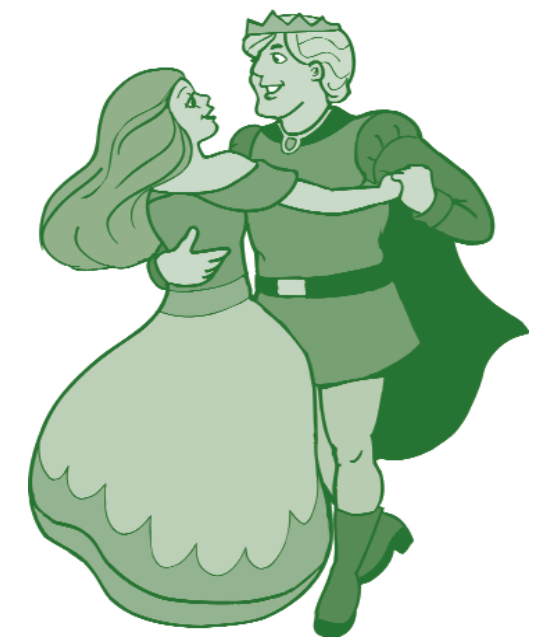
Rezeda királyfi sem állhatta tovább, előjött a függöny mögül. A királyné elé lépett, és mély meghajlással arra kérte, adja hozzá feleségül Gyöngyvirágot, akit első látásra megszeretett.

Gyöngyvirág boldogan nyújtotta kezét a délceg királyfinak, a két megszegyenült királyleány pedig hozzá látott, hogy befejezze a munkát, amit édesanyjuk rájuk bízott.

Másnapra el is készültek vele és ők is vidáman táncoltak Gyöngyvirág lakodalmán. Esküvő után a királyfi hazavitte szépséges feleségét apja országába, ahol még most is élnek, ha meg nem haltak.

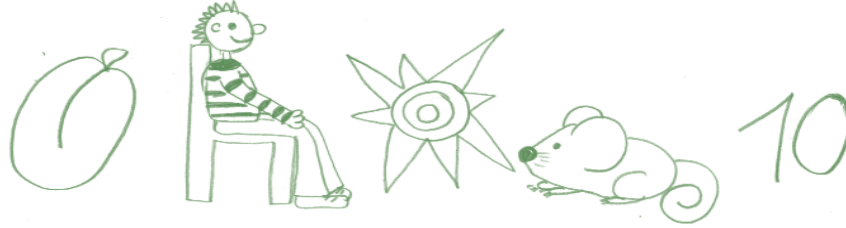

Járomi Dorottya, 10 éves

Ügyeskedj!

1. Olvasd össze a képek nevének kezdőbetűit! Az így kapott szót írd le!

2. Fejezd be az elkezdett mondatokat egy-egy állattal!

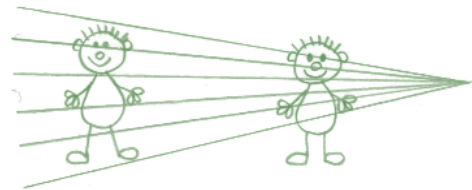

Gyáva, mint a
Ravasz, mint a
Bátor, mint az
Éhes, mint a

3. Melyik vonal a hosszabb?

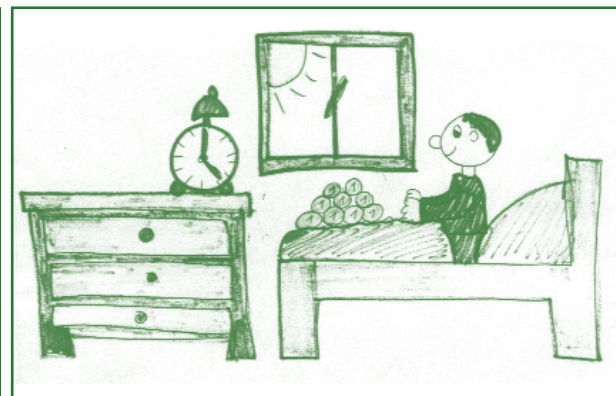
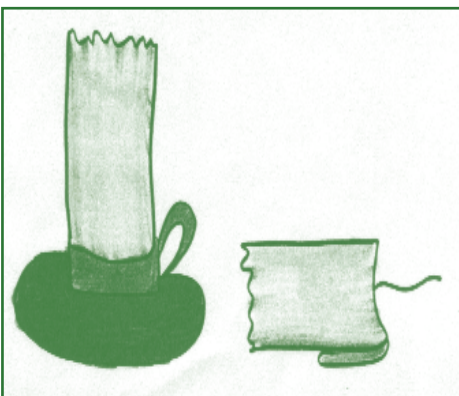
Melyik nagyobb az emberek közül?

4. Karikázd be azt, amelyik nem illik a sorba!

nagy	kicsi	óriási	hatalmas
egy	három	ötödik	hét
fekete	fehér	piros	halvány
szilva	labda	banán	alma

5. Milyen szólásokat, közmondásokat ismersz fel a képeken?

Lajos u.:

Kézműves foglalkozás: péntekenként 16.00-17.30.
Gyermektorna: csütörtökönként 16.30-17.00.

Husztai út:

Baba-mama klub: hétfőnként 11.00-tól

Agyagozás: hétfőnként 16.00-tól

Kézműves foglalkozás: keddenként 16.00-tól 18.00-ig, szerdánként 10.00-tól 12.00-ig
és 16.00-tól 18.00-ig

Családi-hétfége: június 22-23.

22-én: „Lovagi torna“ - újabb forduló

23-én.: Egész napos *kirándulás*

Kerek u.:

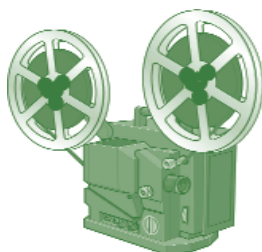
A Családi-hétfége a Husztai úttal közös rendezésben:

22-én: Lovagi torna

23-én.: Egész napos *kirándulás*

Zemplén u.:

Kézműves foglalkozás: minden szerdán és szombaton 16.00-tól

Filmklub: *kicsiknek* - minden pénteken

nagyoknak - minden csütörtökön

Számháború - sorverseny: időpont a hirdetőtáblán

Állatkerti séta: időpont a hirdetőtáblán

Gyűrű u.:

Kézműves foglalkozás: minden kedden és szombaton

Diavetítés: péntekenként 17.00-tól

Számháború - sorverseny: időpont a hirdetőtáblán

Állatkerti séta: időpont a hirdetőtáblán

A programváltoztatás jogát fenntartjuk !

Kiadja a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Budapesti Központja

Szerkesztő: Till Csaba ■ Lektorálta: Frankó András ■ A lapot írták: Balázs Viktória, Juhász Zsófia, Král Zsuzsa,
Leleszné Borsi Gizella, Mészáros Márta, Naszádos Orsolya, Pácziné Grósz Katalin ■ Tördelte: Farkas Péter ■

Felelős kiadó: Győri-Dani Lajos ■ A NYOMDAI MUNKÁKAT A FOLPRINT GYORSNYOMDA VÉGEZTE

Levél cím: 1033 Budapest III, Miklós u.32.

Telefon: 388 - 87 - 60, 388 - 89 - 20

Fax: 368 - 42 - 83

E - mail: mmszbp1@elender.hu

Website: www.kronos.hu/mmszbp

L O V A G Y T O R N A

A Rejtekdő erdőben begyűjtöted az Ezeréves tölgy három levelét és további tíz érmét. Ha ez megvan, utad a Kétségek barlangján keresztül vezet tovább a Hűség tavához.

Első feladat:

A barlang előtt állsz, de a bejáratot egy hatalmas szikla torlaszolja el. A barlang szája csak akkor nyílik, ha kitalálod a kulcsszót!

Lovagi ...
Királyod neve

A legerősebb „Kerekasztal lovag”

Ebben lakik a király
Ide akarsz bejutni

Második feladat:

A barlang félhomályában a falon egy kép bontakozik ki előtted. Egészítsd ki, és megtudod, mit keres Artúr az egység helyreállításának érdekében!

**Mi ez?
Egészítsd ki!**

Harmadik feladat:

A barlang kijárata felé közeledsz, végéből már beszűrődik a nap fénye és a Hűség tavának kéksége. Ekkor azonban eléd toppan a nagy Cseppkőszopogató szörnyeteg. Csak akkor enged ki, ha elárulod neki, *milyen kőzetből képződnek a körülötted hegyesedő cseppkövek!*

.....

Leadási határidő **június 20.** A következő Lovagi torna napja **június 22.**, készítünk aransárkányt, lesz aranykutató és rekordok!
Mindenkit szeretettel várunk!